

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 10/2022-13

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Ladislava Duditša a zo sudcov Libora Duľu a Miroslava Duriša (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného advokátom Mgr. Romanom Kerakom, Seberíniho 6/C, Bratislava, proti uzneseniu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 5 Tost 50/2021 zo 14. septembra 2021 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 10. novembra 2021 domáha vyslovenia porušenia svojich základných práv podľa čl. 17 ods. 2, čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) v spojení s porušením čl. 50 ods. 2 ústavy, porušenia práva podľa čl. 5 ods. 3 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) v spojení s porušením čl. 6 ods. 2 dohovoru a porušenia čl. 48 ods. 1 Charty základných práv Európskej únie (ďalej len „charta“) uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) č. k. 5 Tost 50/2021 zo 14. septembra 2021 (ďalej len „napadnuté uznesenie“). Sťažovateľ navrhuje napadnuté uznesenie najvyššieho súdu zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie a rozhodnutie, priznať mu primerané finančné zadosťučinenie v sume 5 000 eur a priznať mu náhradu trov konania.

2. Z ústavnej sťažnosti a príloh k nej priložených vyplýva, že uznesením z 29. januára 2021 bolo sťažovateľovi vznesené obvinenie pre pokračovací obzvlášť závažný zločin porušovania povinnosti pri správe cudzieho majetku podľa § 237 ods. 1, ods. 3 písm. b), ods. 4 písm. a) zákona č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný zákon“) s poukazom na § 138 písm. i) Trestného zákona (bod 1 obvinenia) a pre zločin prijímania úplatku podľa § 329 ods. 1 Trestného zákona (bod 2 obvinenia). Následne došlo k zmene právnej

kvalifikácie skutku pod bodom 1 obvinenia s tým, že sa obvinenie rozšírilo. Prokurátor zamietol sťažnosť sťažovateľa proti uzneseniu o vznesení obvinenia.

3. Uznesením sudcu pre prípravné konanie Špecializovaného trestného súdu (ďalej len „špecializovaný súd“) z 5. februára 2021 bol sťažovateľ v predmetnej veci vzatý do väzby. Proti tomuto uzneseniu podal sťažovateľ sťažnosť, ktorú najvyšší súd zamietol.

4. Uznesením zo 16. júna 2021 bolo sťažovateľovi rozšírené obvinenie pod bodom 1 pre pokračovací obzvlášť závažný zločin legalizácie príjmu z trestnej činnosti podľa § 233 ods. 1 písm. a), ods. 3 písm. c), ods. 4 písm. a) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. i) Trestného zákona. Proti tomuto uzneseniu podal sťažovateľ sťažnosť, ktorú dozorujúci prokurátor zamietol.

5. Uznesením špecializovaného súdu z 20. júla 2021 v spojení s uznesením najvyššieho súdu z 3. augusta 2021 bola sťažovateľovi podľa § 76 ods. 3 zákona č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný poriadok“) predĺžená lehota väzby do 2. decembra 2021.

6. Prokurátor Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky (ďalej len „špeciálna prokuratúra“) podal návrh sudkyňi pre prípravné konanie špecializovaného súdu podľa § 76 ods. 9 Trestného poriadku v znení účinnom od 15. augusta 2021 s poukazom na § 567r ods. 2 Trestného poriadku v znení účinnom od 15. augusta 2021, aby rozhodla, že u sťažovateľa sa § 76 ods. 8 Trestného poriadku v znení účinnom od 15. augusta 2021 v rámci plynutia lehoty kolúzneho väzby podľa § 71 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku nepoužije.

7. Sudkyňa pre prípravné konanie špecializovaného súdu návrhu prokurátora špeciálnej prokuratúry vyhovelá a uznesením zo 6. septembra 2021 rozhodla uznesením takto: *„Podľa § 76 ods. 9, s použitím § 567r ods. 2 Trestného poriadku v znení účinnom od 15. augusta 2021, ustanovenie § 76 ods. 8 Trestného poriadku na plynutie lehoty väzby z dôvodu podľa § 71 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku obvineného... do ktorej bol vzatý uznesením Špecializovaného trestného súdu... z 3. februára 2021 v spojení s uznesením Najvyššieho súdu... z 1. marca 2021 a ktorá začalo plynúť od 02. 02. 2021 o 10.03 hod. sa nepoužije a lehota väzby z dôvodu podľa §71 ods. 1 písm. b) Tr. por. u obvineného... sa posudzuje podľa § 76 ods. 9 Trestného poriadku v znení účinnom od 15. augusta 2021, pretože proti obvinenému [REDAKOVANÉ] sa vedie trestné stíhanie pre pokračovací obzvlášť závažný zločin legalizácie príjmu trestnej činnosti podľa 233 ods. 1 písm. a), ods. 3 písm. c), ods. 4 písm. a) Trestného zákona v znení účinnom v čase spáchania skutku spáchaný organizovanou skupinou s poukazom na ustanovenie § 138 písm. i) Trestného zákona a pre pokračovací obzvlášť závažný zločin porušovania povinnosti pri správe cudzieho majetku podľa § 237 ods. 1, ods. 3 písm. b), ods. 4 písm. a) Trestného zákona spáchaný organizovanou skupinou s poukazom na ustanovenie § 138 písm. i) Trestného zákona, v súbehu s pokračovacím zločinom machinácie pri verejnom obstarávaní podľa § 266 ods. 1, ods. 3 písm. a) Trestného zákona.“*»

8. Proti uzneseniu špecializovaného súdu zo 6. septembra 2021 podal sťažovateľ sťažnosť, o ktorej rozhodol najvyšší súd napadnutým uznesením zo 14. septembra 2021 tak, že ju podľa § 193 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku zamietol.

9. Najvyšší súd poukázal na zákon č. 308/2021 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 308/2021 Z. z.“). Najvyšší súd dospel k záveru, že boli splnené formálne podmienky pre rozhodnutie špecializovaného súdu podľa § 567r ods. 2 Trestného poriadku (prechodného ustanovenia), keďže

- sťažovateľ ku dňu účinnosti novely – zákona č. 308/2021 Z. z. bol vo výkone väzby aj z dôvodu podľa § 71 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku;

- prokurátor podal návrh včas (16. augusta 2021) a

- proti sťažovateľovi sa vedie trestné stíhanie pre obzvlášť závažný zločin spáchaný organizovanou skupinou s poukazom na uznesenie zo 16. júna 2021, ktorým bolo sťažovateľovi rozšírené obvinenie pre pokračovací obzvlášť závažný zločin legalizácie príjmu z trestnej činnosti podľa § 233 ods. 1 písm. a), ods. 3 písm. c), ods. 4 písm. a) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. i) Trestného zákona a s ohľadom na ktoré špecializovaný súd uznesením z 20. júla 2021 v spojení s uznesením najvyššieho súdu z 3. augusta 2021 rozhodli aj podľa § 79 ods. 2 Trestného poriadku a § 76 ods. 8 Trestného poriadku o zmene dôvodov väzby sťažovateľa tak, že bude vykonávať väzbu z dôvodov podľa § 71 ods. 1 písm. a) a b) Trestného poriadku.

10. Najvyšší súd zdôraznil, že sťažovateľ je trestne stíhaný pre pokračovací obzvlášť závažný zločin legalizácie príjmu z trestnej činnosti podľa § 233 ods. 1 písm. a), ods. 3 písm. c), ods. 4 písm. a) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. i) Trestného zákona, pričom tento trestný čin považoval za určujúci, keďže sťažovateľ je v kolúznej väzbe len pre tento skutok, ktorý je takto právne kvalifikovaný (skutok, v ktorého prípade došlo k vzneseniu obvinenia, resp. k jeho rozšíreniu uznesením vyšetrovateľa zo 16. júna 2021). Pokiaľ špecializovaný súd poukázal aj na skutok právne kvalifikovaný po upozornení o zmene právnej kvalifikácie ako pokračovací obzvlášť závažný zločin porušovania povinnosti pri správe cudzieho majetku podľa § 237 ods. 1, ods. 3 písm. b), ods. 4 písm. a) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. i) Trestného zákona v súbehu s pokračovacím zločinom machinácie pri verejnom obstarávaní podľa § 266 ods. 1, ods. 3 písm. a) Trestného zákona (pre ktorý došlo k vzneseniu obvinenia uznesením vyšetrovateľa z 29. januára 2021), tento odkaz je bez právneho významu, keďže, čo sa týka tohto skutku, sťažovateľ nie je v kolúznej väzbe.

11. Podstata stíhaného skutku spočíva v účelovom vytvorení reťazca obchodných spoločností a medzi nimi uzavretých zmluvách a prevodoch finančných prostriedkov, ktoré mali byť získané z trestnej činnosti týkajúcej sa dodania informačných systémov pre finančnú správu na účely zatajenia existencie príjmu pochádzajúceho z trestnej činnosti či zakrytia jeho pôvodu v trestnej činnosti. Tento skutok, z ktorého je sťažovateľ podozrivý, je postihnutelný podľa § 233 ods. 1 písm. a) Trestného zákona (účinného v čase skutku).

12. Pre trestný čin podľa § 233 ods. 4 písm. a) Trestného zákona je stanovený trest odňatia slobody s dolnou hranicou trestu odňatia slobody v trvaní dvanástich rokov, t. j. ide o obzvlášť závažný zločin. Je naplnená aj podmienka získania prospechu veľkého rozsahu (najmenej päťstónásobok sumy 266 eur, t. j. najmenej suma 133 000 eur), keďže v predmetnej veci mal sťažovateľ získať prospech vo výške viac ako 5,8 milióna eur a obvinený ████████ v rozsahu viac ako 7,7 milióna eur.

13. Právna kvalifikácia podľa § 233 ods. 3 písm. c) Trestného zákona (spáchanie činu závažnejším spôsobom konania) s poukazom na § 138 písm. i) Trestného zákona, t. j. organizovanou skupinou, vyplýva z toho, že podľa § 129 ods. 2 Trestného zákona sa organizovanou skupinou rozumie spoločenie najmenej troch osôb na účel spáchania trestného činu s určitou deľbou určených úloh medzi jednotlivými členmi skupiny, ktorej činnosť sa v dôsledku toho vyznačuje plánovitosťou a koordinovanosťou, čo zvyšuje pravdepodobnosť úspešného spáchania trestného činu.

14. Z výpovede obvineného [REDAKOVANÉ] vyplýva, že sťažovateľ žiadal uskutočniť prevod obchodného podielu v obchodnej spoločnosti [REDAKOVANÉ] (ďalej len [REDAKOVANÉ]), s tým, že inak nebude pre finančnú správu robiť, pričom žiadal o prevod 60 % firmy, napokon sa dohodli na 50 %. Následne mal túto dohodu realizovať obvinený [REDAKOVANÉ] spoločne s [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ] „*vytvorením reťazca obchodných spoločností a zmlúv medzi nimi a s tým súvisiacimi finančnými prevodmi medzi týmito obchodnými spoločnosťami za účelom ovládania spoločnosti [REDAKOVANÉ], ktorá mala získať zákazky na dodanie informačných systémov pre finančnú správu, čím mali konať v úmysle získať neoprávnený majetkový prospech. V tomto smere nie je potrebné, aby každý člen organizovanej skupiny vykonal každú dotknutú činnosť, ale postačuje, ak súhrn konaní členov takej skupiny naplňuje spáchanie trestného činu za predpokladu vedomosti členov organizovanej skupiny o jej činnosti ako takej...*“. Táto podmienka je u sťažovateľa naplnená, z výpovede [REDAKOVANÉ] totiž vyplýva, že práve s ním mal uzavrieť základnú dohodu o prevode obchodného podielu v [REDAKOVANÉ] (konkrétny spôsob realizácie mal [REDAKOVANÉ] následne dohodnúť s ďalšími osobami z prostredia sťažovateľa). Uvedené malo byť podmienkou toho, aby sa [REDAKOVANÉ] vôbec dostala k dotknutým zákazkám týkajúcim sa finančných systémov pre finančnú správu.

15. Týmito zistenými skutočnosťami nie je porušená zásada prezumpcie neviny, „*keďže ide o predbežné závery urobené na základe zistených skutočností z vykonaných dôkazov na účely rozhodovania o väzbe, ktoré nie sú v ďalšom priebehu trestného stíhania záväzné a nemenné a pokiaľ obvinený poukazuje, že nie je právoplatne uznaný za vinného ako člen organizovanej skupiny, tak sťažnostný súd uvádza, že práve predmetom prebiehajúceho trestného stíhania je posúdiť také podozrenie.*“.

16. Sťažovateľ poukazoval na výpoveď obvineného [REDAKOVANÉ] ktorá ho má vyvíňovať zo stíhanej trestnej činnosti. Najvyšší súd v tomto smere poukázal na to, že uvedený obvinený uviedol, že bol na schôdzke v hoteli [REDAKOVANÉ] so [REDAKOVANÉ] s [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ], ktorej predmetom bolo založenie obchodnej spoločnosti [REDAKOVANÉ] v [REDAKOVANÉ], ktorej predmetom činnosti bude IT biznis s tým, že všetky pokyny dostával od [REDAKOVANÉ], prípadne jeho zamestnancov alebo od [REDAKOVANÉ] a zamestnancov jeho advokátskej kancelárie. Tiež uviedol, že ho [REDAKOVANÉ] požiadal, aby ako správca v zmysle správy cudzieho majetku držal akcie [REDAKOVANÉ] z dôvodu anonymizácie a tiež preto, lebo sťažovateľovu rodinu tvoria verejne exponované osoby. Obdobne sa mal vyjadriť k založeniu spoločností [REDAKOVANÉ] na [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ] na [REDAKOVANÉ]. Uviedol, že licenčné zmluvy medzi uvedenými spoločnosťami za [REDAKOVANÉ] podpísal na pokyn klienta. Obvinený [REDAKOVANÉ] neuviedol, že konal na pokyn sťažovateľa, ale že konal na základe pokynov jeho syna. Bude predmetom ďalšieho dokazovania, či nešlo len o formálne uvedenie „nastrčenej“ osoby s cieľom zakryť záujem sťažovateľa na danej veci. Výpoveď [REDAKOVANÉ] je v zásade aj v zhode s výpoveďou obvineného [REDAKOVANÉ] ktorý uviedol, že samotnú dohodu o prevode obchodného podielu vyjednal osobne so sťažovateľom a následne

už komunikoval s jeho synom, ich právnikom [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ] ktorý mal vykonávať samotné transakcie.

17. Vyjadrenia svedka [REDAKOVANÉ] a obvineného [REDAKOVANÉ] v tom zmysle, že sťažovateľ nevystupoval za [REDAKOVANÉ] a nikdy sa za ňu neprihováral, nevylučujú, že stíhaný skutok mohol spáchať sťažovateľ.

18. Najvyšší súd tiež poznamenal, že nie je zrejmý dôvod, prečo by mal obvinený [REDAKOVANÉ] prevádzať na [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] či inú cudziu osobu „*podiel v obchodnej spoločnosti, u ktorej bol predpoklad výnosných obchodov s finančnou správou po dobu niekoľkých rokov, resp. aký by mal dôvod na dobrovoľné prerozdelenie predpokladaných budúcich výnosov z týchto obchodov vo vzťahu k iným osobám, ktoré sa dovtedy na žiadnych činnostiach v uvedenom smere nemali spolupodieľať.*“.

19. K námietke sťažovateľa, že jeho obvinenie je založené len na výpovedi obvineného [REDAKOVANÉ] najvyšší súd uviedol, že ide o prvotné štádium trestného konania (vznesenie obvinenia), od kedy orgány činné v trestnom konaní môžu vykonávať procesne relevantné dokazovanie, obvinený má možnosť zúčastňovať sa procesných úkonov a uplatňovať svoje procesné práva obvineného. Ustanovenie § 206 ods. 1 Trestného poriadku vyžaduje pre vznesenie obvinenia „dostatočne odôvodnený záver, že trestný čin spáchala určitá osoba“, ide teda o určitý kvalifikovaný stupeň pravdepodobnosti, ktorá nie je zhodná s požiadavkou nepochybného preukázania viny. Ustanovenie § 206 ods. 1 Trestného poriadku stanovuje povinnosť vydať uznesenie o vznesení obvinenia bez meškania. Zároveň z judikatúry vyplýva neprípustnosť trestného stíhania vo veci v situácii, keď sú splnené podmienky pre vznesenie obvinenia (k tomu primerane R 19/2016).

20. Najvyšší súd tiež uviedol, že výpoved' [REDAKOVANÉ] podporujú aj ďalšie dôkazy, a to v prvom rade výpoved' obvineného [REDAKOVANÉ] Obvinená [REDAKOVANÉ] (konateľka [REDAKOVANÉ]) vo svojej výpovedi poukazovala na kontrolu svojich výdavkov treťou osobou a tiež uviedla, že výsledky svojej činnosti chodí reportovať do hotela [REDAKOVANÉ] resp. tiež uviedla, že [REDAKOVANÉ] pred ňou, keď mu nedvíhal telefón obvinený [REDAKOVANÉ], uviedol, že v hoteli [REDAKOVANÉ] sú všetci nahnevaní, a keď sa pýtala, že kto, tak jej povedal, že ten starší. Výpoved' obvineného [REDAKOVANÉ] podporujú aj listiny týkajúce sa dividend a platieb pre [REDAKOVANÉ] a spoločnosť [REDAKOVANÉ] účtovné prevody týkajúce sa dotknutých obchodných spoločností a distribučná zmluva medzi [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ]

21. K námietke sťažovateľa o poskytnutí výhod [REDAKOVANÉ] (podmienečný trest) najvyšší súd uviedol, že ide o predčasnú námietku s tým, že pri aktuálnej právnej kvalifikácii nie je možné, aby [REDAKOVANÉ] bol uložený podmienečný trest odňatia slobody (aj pri aplikácii § 39 Trestného zákona o mimoriadnom znížení trestu). K námietke o nedôveryhodnosti [REDAKOVANÉ] najvyšší súd uviedol, že takéto skutočnosti predbežne nezistil, pričom hodnotenie jeho osoby, resp. jeho dôveryhodnosti sa vykoná pri rozhodovaní o veci samej. Skutočnosť, že [REDAKOVANÉ] mal podplácať viaceré osoby, vplynula priamo z jeho vlastnej výpovede, preto ani táto skutočnosť neumožňuje automatický záver o jeho nedôveryhodnosti.

22. Najvyšší súd napokon zdôraznil, že v predmetnej veci išlo o rozhodovanie podľa § 567r Trestného poriadku, keď sa neposudzuje väzba ako taká, ale rozhoduje sa o tom, či na dôvod väzby podľa § 71 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku sa má vzťahovať § 76 ods. 8 Trestného poriadku alebo § 76 ods. 9 Trestného poriadku (účinný od 15. augusta 2021), t. j. či lehota trvania kolúznej väzby bude najviac päť mesiacov alebo bez tohto obmedzenia. Z tohto hľadiska boli viaceré námietky sťažovateľa irelevantné (dôvodnosť trestného stíhania, dôvody útekovej a kolúznej väzby). Najvyšší súd uviedol, že v prípravnom konaní sudca pre prípravné konanie skúma dôvody väzby iba pri rozhodovaní o návrhu prokurátora na predĺženie lehoty väzby alebo o zmene dôvodov väzby a pri rozhodovaní o žiadosti obvineného o prepustenie z väzby na slobodu. Rozhodovanie podľa § 567r Trestného poriadku nie je zahrnuté medzi tieto prípady a ani vecne ho nemožno podradiť pod žiadny z týchto prípadov.

II.

Argumentácia sťažovateľa

23. Proti napadnutému uzneseniu podal sťažovateľ túto ústavnú sťažnosť, v ktorej namieta porušenie práv podľa čl. 17 ods. 2, čl. 46 ods. 1 ústavy a podľa čl. 5 ods. 3 dohovoru, ako aj porušenie princípu prezumpcie neviny (čl. 50 ods. 2 ústavy, čl. 6 ods. 2 dohovoru a čl. 48 ods. 1 charty). Podľa sťažovateľa napadnuté uznesenie najvyššieho súdu v spojení s uznesením špecializovaného súdu nekorešponduje s doteraz zisteným skutkovým stavom.

24. Argumentáciu, podľa ktorej sa sťažovateľ mal trestnej činnosti dopúšťať ako člen organizovanej skupiny, vyvracia najmä výpoveď obvineného [REDAKOVANÉ] zo 14. júla 2021, ktorý vylúčil spojitost' sťažovateľa s obchodnými spoločnosťami, ktoré sú predmetom uznesenia o vznesení obvinenia zo 16. júna 2021. Sťažovateľa ako člena organizovanej skupiny označil jedine kajúcnik [REDAKOVANÉ]

25. Na základe vykonaného dokazovania teda sťažovateľ nemôže vystupovať ako člen organizovanej skupiny, kvalifikačný znak podľa § 138 písm. i) Trestného zákona bol vyvrátený. Oslabila sa materiálna podmienka väzby, doterajšie dokazovanie vyvracia podozrenie a obvinenie z pokračovacieho zločinu porušovania povinností pri správe cudzieho majetku a zločinu machinácií pri verejnom obstarávaní a verejnej dražbe.

26. Svedok [REDAKOVANÉ] vo svojom výsluchu 25. júna 2021 uviedol, že sa mu sťažovateľ neprihovárал na jednotlivé IT produkty prezentované [REDAKOVANÉ] Tento svedok vo svojom výsluchu 26. augusta 2021 označil spolupracujúceho obvineného [REDAKOVANÉ] ako jediného, kto za IT produkty mal snahu o politický lobing. Prepojenie sťažovateľa s [REDAKOVANÉ] uvádza v celom konaní len [REDAKOVANÉ]. Spojitost' sťažovateľa s [REDAKOVANÉ] vylúčil aj svedok [REDAKOVANÉ]

27. V celom prípravnom konaní okrem kajúcnika [REDAKOVANÉ] neuviedol nikto z obvinených a svedkov, že by sťažovateľ participoval na riadení [REDAKOVANÉ] alebo že by sa za túto spoločnosť a jej IT produkty prihovárал, že mal riadiť a ovplyvňovať verejné obstarávania a podobne. Uvedené neuviedli [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] ani [REDAKOVANÉ] a ďalší obvinení a svedkovia.

28. [REDAKOVANÉ] takmer všetci svedkovia a obvinení označili za páchatel'a rôznej majetkovej trestnej činnosti a ako jediného predstaviteľa [REDAKOVANÉ] ktorý vykonával lobing a prihováranie sa za tieto IT produkty.

29. Podľa sťažovateľa nie je naplnená ani žiadna ďalšia podmienka podľa § 567r ods. 2 Trestného poriadku. Spáchanie zločinu organizovanou skupinou je vyvrátené dokazovaním v prípravnom konaní, neuplatnenie § 76 ods. 8 Trestného poriadku predstavuje porušenie prezumpcie nevinoty.

30. V uznesení zo 16. júna 2021 je v skutkovej vete uvedené spracovanie distribučných/licenčných zmlúv medzi špecifikovanými spoločnosťami, pričom to bol štandardný obchodnoprávny vzťah medzi [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ] bez akejkoľvek účasti sťažovateľa.

31. Z výpovedí svedkov [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ] vyplýva, že vedenie Finančného riaditeľstva Slovenskej republiky sa nezaoberalo vlastníckymi vzťahmi spoločností, ktoré im dodávali IT produkty. Sťažovateľ nemá nič spoločné so zmenou vlastníckych vzťahov v [REDAKOVANÉ]. Nikdy nebol a ani nie je spoločníkom, konateľom, osobou oprávnenou konať navonok, konečným užívateľom výhod [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ]. To vyplýva z vykonaného dokazovania a doteraz zisteného skutkového stavu. V prípade týchto obchodných spoločností sťažovateľ nezakladal účet, nebol majiteľom predmetného účtu, nemal dispozičné právo k účtu týchto spoločností, nebola mu vystavená platobná karta, nebol ani držiteľom platobnej karty, nezriadil internetbanking, nemal prístupové práva. Taktiež nebol členom žiadnej skupiny, ktorá kryla pôvod finančných prostriedkov transparentne vyplatených finančnou správou.

32. Vyšetrovateľ bez podporných dôkazov berie za pravdivú výpoveď kajúcnika [REDAKOVANÉ] zo 14. mája 2021 a z 15. júna 2021, pričom na základe týchto výsluchov vytvoril skutkovú vetu, ktorá nevykazuje znaky protiprávneho konania, pokiaľ ide o následok. Vyšetrovateľ prejudikoval trestnú vec, keď vyjadril záver, že o legalizáciu z trestnej činnosti išlo preto, lebo bol spáchaný trestný čin porušovania povinnosti pri správe cudzieho majetku a machinácií pri verejnom obstarávaní a verejnej dražbe. Z doteraz vykonaného dokazovania však vyplynulo, že k týmto trestným činom nedošlo.

33. Takto popísané protiprávne konanie vylučujú aj samotní kajúcnici [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ]. Kajúcnik [REDAKOVANÉ] vo výsluchu 29. januára 2021 uviedol, že so sťažovateľom nepreberal spôsob obstarania akéhokoľvek informačného systému vo finančnej správe a ani spôsob a metodológiu obstarávania.

34. Spolupracujúci obvinený [REDAKOVANÉ] vypovedal protirečivo. Vo výpovedi z 25. júna 2021 uviedol, že nemal vedomosť o tom, že by poskytol nejaké úplatky, a to ani [REDAKOVANÉ]. Vo výpovedi z 11. júna 2021 uviedol, že úplatkom vo výške 150 000 eur podporoval zavedenie eKasy, vyplatil tzv. „odchodné“ [REDAKOVANÉ] v sume 200 000 eur pri odchode z finančnej správy, odovzdal úplatky vtedajším predstaviteľom finančnej správy, inému podnikateľovi mal poskytnúť úplatok vo výške 150 000 eur. Inej osobe mal poskytnúť úplatok 2-krát v sume po 60 000 eur. Obvinený [REDAKOVANÉ] teda opakovane klamal, je nedôveryhodný a svojím konaním sa usiluje vyhnúť sa väzbe. Jeho nedôveryhodnosť potvrdili aj obvinení [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ]. Za [REDAKOVANÉ] vystupoval a konal obvinený [REDAKOVANÉ], a nie sťažovateľ. Obvinený [REDAKOVANÉ] koná s cieľom kompromitovať sťažovateľa, zabezpečiť si výhody (stíhanie na slobode a prísľub podmieneného trestu) a tiež z dôvodov manipulácie a osobnej pomsty. Orgány činné v trestnom konaní veria [REDAKOVANÉ] hoci jeho výpovede nepotvrdzujú žiadne iné dôkazy. Výhody poskytnuté [REDAKOVANÉ] sú neprimerané a môžu ovplyvniť spravodlivosť konania ako celku v kauzách Mýtnik I a Mýtnik II. Ďalším „kajúcnikom“, ktorý zosúladiť výpovede so [REDAKOVANÉ], je jeho dlhoročný priateľ a spolupracovník [REDAKOVANÉ].

35. Sťažovateľ poukázal na právne závery Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) vo veci [REDAKOVANÉ] kde ESLP požaduje, aby sa osobitne hodnotil dôkaz poskytnutý komplicom, a to aj v kontexte výhod, ktoré sú tejto osobe poskytnuté. Podľa sťažovateľa jeho väzba je nedôvodná, nezákonná a nemá oporu v doterajšom dokazovaní.

36. Ide o zlyhanie základných princípov právneho štátu (zásady legality, voľného hodnotenia dôkazov, stíhania len zo zákonných dôvodov), keď je sťažovateľ už viac ako 9 mesiacov vo väzbe, a to napriek zhoršujúcemu sa zdravotnému stavu, hoci sa nikdy nedopustil protiprávneho konania. Na druhej strane kajúcnik [REDAKOVANÉ], ktorý navyše spolupracoval s odsúdeným [REDAKOVANÉ], si užíva slobodu, voľné cestovanie a účasť na spoločenskom dianí. Sťažovateľ je jediným obvineným na základe uznesení z 29. januára 2021 (tzv. kauza Mýtnik I) a uznesenia zo 16. júna 2021 (Mýtnik II), ktorý je doteraz väzobne stíhaný. Skutočnosť, že sťažovateľ popiera tieto skutky, nie je dôvodom väzby a nie je dôvodom, pre ktorý je potrebné ho považovať za člena organizovanej skupiny.

37. Sťažovateľ následne všeobecne vymedzil právne závery z judikatúry ústavného súdu a ESLP týkajúce sa princípu prezumpcie nevinny.

38. V prípade sťažovateľa vyslovenie porušenia označených práv nie je dostatočnou ochranou jeho práv, je potrebné, aby táto ochrana bola dovŕšená aj priznaním primeraného finančného zadost'učinenia. Vzhľadom na zásadu spravodlivosti a na okolnosti prípadu je primerané priznať mu finančné zadost'učinenie v sume 5 000 eur.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

39. Podstatou ústavnej sťažnosti je porušenie práv podľa čl. 17 ods. 2, čl. 46 ods. 1 ústavy a podľa čl. 5 ods. 3 dohovoru, ako aj porušenie princípu prezumpcie nevinny (čl. 50 ods. 2 ústavy, čl. 6 ods. 2 dohovoru a čl. 48 ods. 1 charty) napadnutým uznesením najvyššieho súdu.

40. Podľa konštantnej judikatúry ústavného súdu o zjavne neopodstatnenú sťažnosť ide vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, ktorých porušenie sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať takú, pri ktorej predbežnom prerokovaní ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, ktorej reálnosť by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03, III. ÚS 263/03, IV. ÚS 136/05, II. ÚS 98/06, III. ÚS 300/06, III. ÚS 198/07, III. ÚS 79/2012).

41. V súvislosti s ústavnou sťažnosťou sťažovateľa ústavný súd v prvom rade zdôrazňuje, že ústavná sťažnosť sa týka rozhodovania väzobných súdov podľa § 567r Trestného poriadku [o návrhu prokurátora špeciálnej prokuratúry podľa § 567r ods. 2 Trestného poriadku]. V predmetnej veci takto ide o rozhodnutie o väzbe (o lehote kolúznej väzby), hoci toto rozhodnutie nie je výslovne uvedené v § 72 ods. 1 Trestného poriadku. Predmetom tohto konania je posudzovanie toho, či je naplnená niektorá z podmienok uvedených v hypotéze § 567r ods. 2

Trestného poriadku s dôsledkom, že lehota predmetnej kolúznej väzby bude posudzovaná podľa § 76 ods. 9 Trestného poriadku v znení účinnom od 15. augusta 2021. Z hľadiska negatívneho vymedzenia takto nejde o rozhodovanie o návrhu prokurátora na predĺženie lehoty väzby alebo zmenu dôvodov väzby a ani o rozhodovanie o žiadosti obvineného o prepustenie z väzby. Z tohto hľadiska ústavný súd považuje za ústavne akceptovateľný právny názor najvyššieho súdu vyslovený v napadnutom uznesení, podľa ktorého v konaní podľa § 567r Trestného poriadku väzobné súdy nepreskúmajú dôvody väzby ako takej, ale len existenciu okolností podľa § 567r ods. 2 Trestného poriadku (v tomto prípade išlo primárne o skúmanie, či sa proti sťažovateľovi vedie trestné stíhanie za obzvlášť závažný zločin spáchaný organizovanou skupinou).

42. Vzhľadom na to, že v prípade napadnutého uznesenia išlo o rozhodnutie o väzbe, možno na toto rozhodnutie primerane aplikovať procesné garancie tvoriace obsah práva na súdnu ochranu, ktoré vyplývajú z čl. 5 dohovoru, resp. z čl. 17 ústavy – predovšetkým právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia a zákaz svojvôle.

43. Odôvodnenie napadnutého uznesenia najvyššieho súdu predstavuje podľa ústavného súdu dostatočný základ pre jeho výrok, ktorým zamietol sťažnosť sťažovateľa proti uzneseniu špecializovaného súdu vo veci návrhu prokurátora podľa § 567r ods. 2 Trestného poriadku. Najvyšší súd primeraným, logickým a zrozumiteľným spôsobom sťažovateľovi objasnil, prečo bolo návrhu prokurátora na aplikáciu § 76 ods. 9 Trestného poriadku vyhovené a z akých dôvodov zamietol jeho sťažnosť, preto napadnuté uznesenie nie je zjavne neodôvodnené. Právne závery najvyššieho súdu nemožno považovať za arbitrárne, t. j. také, ktoré by nemali oporu v zákone, resp. popierali by podstatu, zmysel a účel aplikovaných ustanovení Trestného poriadku. Najvyšší súd sa v napadnutom uznesení postupne vysporiadal s jednotlivými sťažnostnými námietkami sťažovateľa a poskytol zrozumiteľnú a primerane konzistentnú odpoveď (reakciu) na tieto námietky.

44. Najvyšší súd skúmal existenciu formálnych podmienok rozhodovania podľa § 567r ods. 2 Trestného poriadku (kolúzna väzba sťažovateľa a návrh prokurátora podaný v zákonnej lehote a tiež vedenie trestného stíhania proti sťažovateľovi pre obzvlášť závažný zločin spáchaný organizovanou skupinou). Najvyšší súd v čase svojho rozhodovania podrobil tretiu podmienku materiálnemu prieskumu z toho hľadiska, či skutok, ktorý sa sťažovateľovi kladie za vinu (a pre ktorý bol v kolúznej väzbe), možno právne kvalifikovať ako obzvlášť závažný zločin, a tiež z toho hľadiska, či aspoň predbežne je naplnený zákonný znak, že skutok bol spáchaný organizovanou skupinou. V týchto smeroch skúmal skutočnosti vyplývajúce z doteraz vykonaného dokazovania. Poukázal na to, že zo spáchania predmetného skutku sťažovateľa usvedčuje spolupracujúci obvinený ■■■■■ s tým, že túto výpoveď podporujú aj ďalšie dôkazy – výpovede obvinených ■■■■■ a ■■■■■ a tiež špecifikované listinné dôkazy. Zároveň z doteraz vykonaného dokazovania vyplynula vzájomná koordinácia aspoň troch osôb (deľba úloh) pri spáchaní predmetného skutku, ktorá pre účely rozhodnutia podľa § 567r ods. 2 Trestného poriadku dostatočne objasňuje záver o tom, že predmetný trestný čin mohol byť spáchaný organizovanou skupinou.

45. Ústavný súd nezistil také skutočnosti, ktoré by nasvedčovali možnému porušeniu princípu prezumpcie nevinu napadnutým uznesením najvyššieho súdu. Materiálny prieskum podmienky trestného stíhania pre obzvlášť závažný zločin spáchaný organizovanou skupinou v zmysle § 567r ods. 2 Trestného poriadku nie je záverom o vine sťažovateľa, išlo o preskúvanie najvyššieho súdu na účely rozhodnutia o návrhu prokurátora podľa § 567r ods. 2 Trestného poriadku. Formulovanie právnych záverov najvyššieho súdu neprekročilo rámec ustanovený v uvedenom ustanovení, z tohto hľadiska preto nemožno uvažovať o porušení princípu prezumpcie nevinu. Vzhľadom na uvedený záver ústavný súd nepovažoval za potrebné osobitne skúmať otázku aplikovateľnosti charty v prerokúvanom prípade.

46. Pokiaľ ide o námietku porušenia základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ústavný súd poukazuje na rozhodovaciu činnosť ESLP a tiež na judikatúru ústavného súdu (napr. I. ÚS 200/06, III. ÚS 277/07), podľa ktorej konania všeobecných súdov, ktorými sa rozhoduje o väzbe, nie sú konaniami o trestnom obvinení samotnom (konaniami vo veci samej týkajúcimi sa viny obvinenej osoby) a ani konaniami o právach alebo záväzkoch občianskoprávneho charakteru. Vychádzajúc z uvedeného, čl. 46 ods. 1 ústavy (a ani čl. 6 ods. 1 dohovoru) sa na väzobné konanie nevzťahuje. Z tohto hľadiska neprichádza do úvahy možná príčinná súvislosť medzi napadnutým uznesením najvyššieho súdu a namietaným porušením čl. 46 ods. 1 ústavy.

47. Na základe uvedeného ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľa odmietol ako zjavne neopodstatnenú podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

48. Po odmietnutí ústavnej sťažnosti ako celku už bolo bez právneho dôvodu zaoberať sa ďalšími návrhmi sťažovateľa uvedenými v petite jeho ústavnej sťažnosti.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 18. januára 2022

Ladislav Duditš
predseda senátu